

קצין מילואים

טיפוח המגע

האישי כיסוד

לליכוד היחידה

לדני ידידי — שלומות.

זה זמן רב שלא כתבתי אליך ומן הרין להתנצל על כך. וזאת אני עושה. וכעת אשתף אותך בחלק מקורותי ומחוויותי מאז התראינו לאחרונה. העבודה במפעל רבה. קצב היצור הולך וגובר, הן בגלל השוקים החדשים שנפתחו בפנינו בארצות אסיה ואפריקה הידידותיות והן בגלל הגאות בשוק המקומי. קצב עבודה זה — שבכמוהו, נדמה לי, נתקלתי רק בהיותי בצבא — יוצר בעיות רבות: — חמורות ופחות חמורות. תהליך קליטת המכונות החדשות נמשך זמן רב מדי, וזאת על-אף התכנון המעולה (והיקר) של מהנדסינו — שדרך אגב יצוין כי הנם מנוסים ובעלי מעוף ויזמה.

ובכל זאת התגלו ליקויים רבים בתהליך היצור. בתחלתי לחפש את סיבות הליקויים, ודרכים לתיקונם; וכשהיה נדמה לי שעליתי על הפסים הנכונים, נקראתי לשירות-מילואים של חודש ימים. בחירוק שינים נטלתי את תרמיל-הגב והגעתי אל המחנה ברגשות מעורבים. גם אחרי עברי את שער המחנה, לא יכולתי להשתחרר מבעיות המפעל. שאלתי את עצמי השכם והערב: מהו מקור התיקון?

כשבראשי מנקרות מחשבות אלו, התייצבתי בפני המג"ד (זכור לך בודאי שאני מ"פ בגדוד

רגלים). הוא הזמינני לשבת, וכבמגע של מטה-קסמים הופיעה נערה חמודה, עם טס ספלוני קפה מהביל, ובחיוך הגישה לנו את הקפה. את המג"ד אני מכיר זה שלוש שנים, — למעשה החלה היכרותנו הראשונה ערב מבצע "קדש", כשהוצבתי לגדודו. מאז התפתחה בינינו מעין ידידות. הכרתי את משפחתו והוא הכיר את משפחתי. לא פעם ביקר אצלי במפעל, התעניין בבעיות היצור והשיווק, וכאדם שעומד מן הצד, הציע מספר שייפורים קטנים ששמחתי להכניסם למפעל. עוד בראשית היכרותנו הופתעתי מהיחס האישי והבלתי-אמצעי שהוא מגלה אלי, ובעיקר מדרך גילוי יחס זה. שלושת ילדי כבר רגילים לקבל ברכות נאות מה"דוד" לימי הולדתם — ברכות המתובלות הומור דק ונאה, היוצר אווירה אישית נעימה.

הופתעתי שבעתיים כששמעתי שלא רק אני הוא זה שנקשר אליו באורח זה אלא שחלק ניכר ממפקדי הגדוד וחיליו (יותר נכון, "האזרחים" במשך 11 חדשים בשנה) קשורים אליו, מבקרים בביתו והוא מבקר בבתיהם — ועד היום אינני יודע אם נכון הדבר שמספרים עליו, כי הוא מנהל כרטיסיה של ימי-ההולדת של כל הצאצאים של חילי הגדוד ומקדיש שעה בשבוע לשליחת ברכות לימי-ההולדת.

באחד מביקוריו במפעל הצליח לשדלני לקבל שנים מחילי הגדוד כעובדים — והיום שניהם הנם פועלים מצטיינים ומצליחים בעבודתם. מדי עברי ליד אחד הפועלים האלה חולפת במוחי המחשבה שהודות למג"ד השיג המפעל שני עובדים מוכשרים ומסורים, ונראה לי שגם בעיניהם ניכרת מחשבה דומה — שהודות לו הם מצאו את מקומם, ובעוד דבר אחד הפליא אותי המג"ד — כיצד הוא הצליח להדביק את כל מפקדי הגדוד וחיליו בהרגל להפנות תשומת-לב זה לזה, להתעניין באי-שיותם וגורלם של חבריהם ליחידה, ולפתח יחסים חברתיים בינם לבין עצמם.

חבורות-חבורות מאזרחי-חיליו של הגדוד, על נשותיהם, נפגשות לעתים מזומנות: וה"דבק" החברתי לעולם אינו חסר.

היחס החברתי הזה משתקף בחיי היום-יום של הגדוד, כשהוא מגויס. מאחר והמפקדים מכירים היטב את חיליהם — כל אחד מקבל משימה בהתאם לתכונותיו וליכולתו. היכרות הדדית זו,

לפני כשבועיים קיימנו תרגיל, ובו אחת הפלגות נותקה ונשארה ללא מזון ומים. באותו זמן היתה הפלוגה שלי עיפה במידה שקשה לתארה: היה זה אחרי מסע מפרך, משולב בתרגילי-אש. בשעה 2100 נקראתי אל האלחוט, והמגיד פנה אלי במלים אלו: — "גירא — משה תקוע ללא מזון ומים בנצ. עליך להביא לו מזון ומים עד 0500, הוא ודאי ישמח מאוד לקבל כמות מספקת לארוחת-בוקר. גש אליו ומסור לו ד"ש".

באותו רגע עמדה לפני דמותו של משה האיש וחיליו — שאת רובם הכרתי — ראיתם בדמיוני מתענים ברעב ובצמא; וכמובן שבשעה 0500 הגר שנו לפלוגה זו את המזון והמים לארוחת הבוקר. אין ספק, תוצאות טיפוח המגע האישי, ההכרה ההדדית, מובלטות בשעת קרב ביתר-שאת. "כש" משה יודע שיעקב זקוק לו, ולא כש"פ א' יודע ש"פ ב' זקוק לו".

מחשבות אלו חלפו במוחי לאחר שפשטתי את המדים וחזרתי למפעל. לפתע התברר לי שבמפעל חסרה ההיכרות האישית, של העובדים בינם לבין עצמם ולבין המנהלים, חסרות רוח-הצוות וגאווה המפעל. לאחר גילוי הליקוי לא יקשה עלי לחסלו — וזאת באמצעים פשוטים, במעט מאמץ, ובמח- שבה רבה ורצון טוב.

ואנא, דני, חשוב גם אתה על כך, — חשוב כיצד לטפח את המגע האישי ליצירת יחידה מלוכדת בעלת גאווה עצמית ורוח-עבודה כנה.

דידיך

ג' ו' א'

ויחסי החברה הקיימים לא רק במסגרת הגדוד אלא גם מתוצה לו, מביאים להרגשת אחריות ושותפות של כל פרט ופרט כלפי גוף-הקיים בפועל רק חודש בשנה — הגדוד.

עד כמה שידוע לי, איש לא ביקש עד כה לעזוב את הגדוד ולעבור ליחידה אחרת — וזאת למרות התנאים הפיסיים הקשים שבהם אנו נתונים רוב ימי האימון: — מסעות הנמשכים יום ולילה, תרגילי-אש כשהשמש מעל צורבת ומתישה את הכוחות, או נסיעות ארוכות על גבי משאיות, כש"גדמה שכל עצם בגוף עומדת להתפרק. ועוד תופעת-לואי מורגשת כתוצאה מיחסי החברה שכל החיילים הצליחו לפתח ביניהם, והיא — האחריות האישית שכל חייל חש כלפי זולתו.

נהגי היחידה יודעים שעל משאיתם מטען אנו"שי היקר להם באופן אישי, ושגורלה של אותה משפחה, שחייל זה או זה הוא ראשה בחייו האזרחיים, נתון בידם; לכן, עד כה עכ"פ, כמעט שלא היו תאונות דרכים או תאונות באימונים.

תחילה חששתי שטיפוח המגע האישי ופיתוח יחסי חברה בשעה שהגדוד מגויס — ובעיקר בחיילים האזרחיים — עלול להביא להתרופפות ה"משמעת. ולא כן הוא. המשמעת בגדוד כיום הנה טבעית, מובנת מאליה ומקויימת מתוך הכרה שהיא באה לשרת את האינטרסים של הגוף שכל חייל מהווה חלק ממנו.

דני ידידי! הנני רואה את החיוך המשתפק על פניך, כששפמך הארוך, מנסה להסתירו, ואתה שואל את עצמך: האם הכל כה ורוד בגדוד? האם אין בעיות של חיילים שאינם נקלטים במסגרת וזאת?

כן, דני, יש חיילים ומפקדים יוצאי-דופן, הנורטים בנקל לרטון, לכעס ולהתמרמר. טיפוח המגע האישי חשוב ביותר בעיקר לגבי חיילים ומפקדים אלה, שודאי קיימת סיבה להתנהגותם זו. הכרת אופיים וידיעת בעיותיהם הפרטיות והמשפחתיות ע"י הממונה עליהם ביחידה הצבאית, ועזרה אישית של המפקדים בפתרון בעיות אלו מביאות ברוב המקרים לשיכוך כעסם ובמשך הזמן אף לביטולו; והתמרמרותם פגה לבסוף. הי"א אורה הכללית השוררת בגדוד — אף היא תורמת לקירוב האנשים אל החברה, ולא להרחקתם ממנה ולבידודם.